

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

15.09.2022.

Nr. 1/25

(prot. Nr.37, 18.p.)

Pietiekamas cenu starpības aprēķināšanas metodika elektronisko sakaru nozarē

Izdota saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 84.panta trešo daļu un likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 25.panta pirmo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Metodika nosaka:
  - 1.1. iesniedzamās informācijas veidu, apjomu un iesniegšanas termiņus, kādā elektronisko sakaru komersants, kuram noteikta būtiska ietekme tirgū un tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība par pietiekamu vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības pakalpojumu cenu starpību (turpmāk – regulētais komersants), iesniedz nepieciešamo informāciju Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (turpmāk – Regulators);
  - 1.2. pamatprincipus, kā Regulators aprēķina, vai regulētā komersanta vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības pakalpojumu cenu starpība ir pietiekama (turpmāk – Cenu starpība).
2. Metodikā lietoti šādi termini:
  - 2.1. **alternatīvais komersants** – elektronisko sakaru komersants, kas nav regulētais komersants;
  - 2.2. **atgūstamās vienreizējās izmaksas** – vienreizējās izmaksas, kuras regulētais komersants, veicot elektronisko sakaru pakalpojumu pieslēgumu, atgūst no galalietotāja;
  - 2.3. **konkrētais tirgus** – tirgus, kurā regulētajam komersantam ar Regulatora lēmumu ir noteikta būtiska ietekme un tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība par pietiekamu vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības pakalpojumu cenu starpību;
  - 2.4. **pakārtotās izmaksas** – modelētā komersanta izmaksas, kas nav saistītas ar regulētā vairumtirdzniecības pakalpojuma izmaksām, tai skaitā pašu elektronisko sakaru tīkla izmaksas, t.i., visas elektronisko sakaru tīkla izmaksas, kas radušās papildus tām elektronisko sakaru tīkla izmaksām, kuras jau ir iekļautas vairumtirdzniecības piekļuves pakalpojuma tarifā, izmaksas par noslodzes pabeigšanu citos elektronisko

- sakaru tīklos, citas izmaksas (numura saglabāšana utt.), mazumtirdzniecības izmaksas, kopīgo izmaksu uzcenojums;
- 2.5. **pakārtotais tīkls** – modelētā komersanta pamattīkls, kas nepieciešams regulētā vairumtirdzniecības pakalpojuma saņemšanai;
  - 2.6. **mazumtirdzniecības pakalpojumi** – alternatīvā komersanta piedāvātie mazumtirdzniecības pakalpojumi, kurus tas sniedz, izmantojot regulētos vairumtirdzniecības pakalpojumus; alternatīvais komersants mazumtirdzniecības pakalpojumus var sasaistīt piedāvājumā ar citiem mazumtirdzniecības pakalpojumiem, kuru sniegšanai neizmanto regulētos vairumtirdzniecības pakalpojumus;
  - 2.7. **modelētais komersants** – Regulatora modelēts alternatīvais komersants, kuram Regulators, izmantojot REO metodi, aprēķina starpību starp modelētā komersanta ieņēmumiem no mazumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanas un saistītajām izmaksām par regulēto vairumtirdzniecības pakalpojumu, lai noteiktu, vai šī starpība sedz modelētā komersanta pakārtotās izmaksas, ieskaitot konkurētspējīgu kapitāla atdevi;
  - 2.8. **regulētie vairumtirdzniecības pakalpojumi** – vairumtirdzniecības pakalpojumi, kuri ir iekļauti konkrētā tirgus definīcijā;
  - 2.9. **REO metode** – cenu starpības aprēķināšanas metode, kas novērtē alternatīvā operatora spēju gūt peļņu no mazumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanas, izmantojot regulētos vairumtirdzniecības pakalpojumus.
  - 2.10. **vienreizējās izmaksas** – pirmreizējas izmaksas par regulētā komersanta elektronisko sakaru tīkla iekārtām galalietotāja telpās un to uzstādīšanu, kā arī ar pakalpojuma ierīkošanu saistītās izmaksas.
3. Metodikā lietoti šādi saīsinājumi:
- 3.1. **CPE** (*Customer-Premises Equipment*) – elektronisko sakaru komersanta elektronisko sakaru tīkla iekārta galalietotāja telpās;
  - 3.2. **FTTH** (*Fiber to the Home*) – optisko šķiedru kabeļu nodrošināšana līdz galalietotāja telpām;
  - 3.3. **GPON** (*Gigabit-Capable Passive Optical Network*) – gigabitu pasīvais optiskais tīkls;
  - 3.4. **IP** (*Internet Protocol*) – interneta protokols;
  - 3.5. **IP televīzijas pakalpojums** – televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojums, kuru sniedz, izmantojot interneta protokolu;
  - 3.6. **LRIC+** (*Long-run Incremental Costs Plus*) – ilgtermiņa papildu izmaksu plus modelis. Papildu izmaksas ir izmaksas, kas rodas, saražojot/sniedzot vienu papildu produkta/pakalpojuma vienību;
  - 3.7. **NGA** (*Next Generation Access Network*) – nākamās paaudzes piekļuves tīkli;
  - 3.8. **REO** (*Reasonably Efficient Operator*) – pietiekami efektīvs komersants;
  - 3.9. **EPMU** (*Equi-Proportional Mark-Up*) – vienādi proporcionāls uzcenojums ir metodika, ko parasti izmanto saistībā ar LRIC+ modelēšanu;
  - 3.10. **OSI** (*Open Systems Interconnection*) – atvērto sistēmu saskarne;
  - 3.11. **VULA** (*Virtual Unbundled Local Access*) – virtuālā atsaistīšana.

II. Informācijas sniegšanas prasības

4. Lai sagatavotu informāciju iesniegšanai Regulatoram Cenu starpības aprēķināšanai, regulētais komersants veic šādas darbības:
  - 4.1. nosaka mazumtirdzniecībā sniegto tarifu plānus ar lielāko galalietotāju skaitu, kuru kopējais galalietotāju skaits uz iepriekšējā kalendārā gada 31.decembri bija vismaz 85% vai vismaz pieci procenti no katras pakalpojumu grupas galalietotāju kopskaita

- katrā no šīm elektronisko sakaru pakalpojumu grupām (turpmāk – vadošie pakalpojumi):
- 4.1.1. tarifu plāns, kurā iekļauts tikai interneta piekļuves pakalpojums;
  - 4.1.2. tarifu plāns, kurā iekļauti tikai interneta piekļuves pakalpojums un balss sakaru pakalpojums;
  - 4.1.3. tarifu plāns, kurā iekļauti tikai interneta piekļuves pakalpojums un IP televīzijas pakalpojums;
  - 4.1.4. tarifu plāns, kurā iekļauti tikai interneta piekļuves pakalpojums, balss sakaru pakalpojums un IP televīzijas pakalpojums;
- 4.2. aprēķina katra vadošā pakalpojuma kopējo galalietotāju skaitu uz iepriekšējā kalendārā gada 31.decembri šādi: summē attiecīgā pakalpojuma galalietotāju skaitu iepriekšējā kalendārā gada katra mēneša pēdējā datumā.
5. Regulētais komersants iesniedz Regulatoram Cenu starpības aprēķināšanai šādu informāciju:
- 5.1. par katru vadošo pakalpojumu:
    - 5.1.1. galalietotāju skaitu iepriekšējā kalendārajā gadā;
    - 5.1.2. tarifu bez piemērotas atlaides;
    - 5.1.3. ieņēmumus iepriekšējā kalendārajā gadā;
    - 5.1.4. televīzijas satura izmaksas iepriekšējā kalendārajā gadā tiem vadošajiem pakalpojumiem, kuros iekļauts IP televīzijas pakalpojums;
    - 5.1.5. elektronisko sakaru pakalpojumu līgumā noteiktā interneta piekļuves pakalpojuma pieslēguma ātruma diapazons, kas raksturo parasti pieejamo pieslēguma ātrumu un maksimālo (reklamēto) pieslēguma ātrumu, augšējo robežvērtību;
    - 5.1.6. aptuveno (ar relatīvo kļūdu +/- 10%) vidējo noslodzi uz vienu attiecīgā vadošā pakalpojuma galalietotāju, kāda tiek nodrošināta vislielākās noslodzes stundā. Ja šādus datus nav iespējams iegūt par katru vadošo pakalpojumu atsevišķi, regulētais komersants iesniedz datus šīs metodikas 5.11.apakšpunktā norādītajā kārtībā;
    - 5.1.7. minimālo garantēto pieslēguma ātrumu interneta piekļuves pakalpojumam procentos no elektronisko sakaru pakalpojumu līgumā noteiktā pieslēguma ātruma diapazona augšējās robežvērtības interneta piekļuves pakalpojumam;
  - 5.2. atgūstamo vienreizējo izmaksu īpatsvaru;
  - 5.3. regulētā komersanta galalietotāja vidējo piesaistes ilgumu;
  - 5.4. aptuveno (ar relatīvo kļūdu +/- 10%) vislielākās noslodzes stundas korekciju;
  - 5.5. jaunu FTTH GPON piekļuves līniju īpatsvaru – cik procenti no visām esošajām regulētā komersanta FTTH GPON abonentlīnijām ir ierīkotas pēdējo 12 mēnešu laikā;
  - 5.6. nacionālo un reģionālo datu plūsmas nodošanas punktu skaitu;
  - 5.7. aktīvo piekļuves līniju skaitu pa tehnoloģijām (xDSL, VDSL Vectoring, FTTH GPON, FTTH P2P, cita FTTx tehnoloģija) katram piekļuves mezglam;
  - 5.8. galalietotāju skaitu uz iepriekšējā kalendārā gada 31.decembri tiem tarifu plāniem, kuros iekļauts tikai balss sakaru pakalpojums;
  - 5.9. galalietotāju skaitu uz iepriekšējā kalendārā gada 31.decembri tiem tarifu plāniem, kuros iekļauts tikai IP televīzijas pakalpojums publiskajos elektronisko sakaru tīklos;
  - 5.10. datus uz iepriekšējā kalendārā gada 31.decembri par lietoto atvilces pakalpojumu apjomu (skaitu) dalījumā pa datu pārraides ātrumiem un atvilču veidiem: Ethernet atvilce, IP atvilce, tumšās šķiedras noma atvilces vajadzībām;
  - 5.11. lai noteiktu tehnisko mezglu datu plūsmas vidējo ātrumu uz vienu galalietotāju vislielākās noslodzes stundā:

- 5.11.1. pieslēgumu skaitu (dalījumā: balss sakaru pieslēgumi, IP televīzijas pieslēgumi, platjoslas piekļuves pieslēgumi) regulētā komersanta 30 lielākajos GPON tehniskajos piekļuves mezglos;
  - 5.11.2. pieslēgumu skaitu (dalījumā: balss sakaru pieslēgumi, IP televīzijas pieslēgumi, platjoslas piekļuves pieslēgumi) regulētā komersanta 30 lielākajos xDSL tehniskajos piekļuves mezglos;
  - 5.11.3. datu plūsmas ātrumu (Gbit/s) regulētā komersanta 30 lielākajos GPON tehniskajos piekļuves mezglos ik stundu viena kalendārā mēneša periodā;
  - 5.11.4. datu plūsmas ātrumu (Gbit/s) regulētā komersanta 30 lielākajos xDSL tehniskajos piekļuves mezglos ik stundu viena kalendārā mēneša periodā.
- 5.12. Regulatora pieprasīto citu informāciju;
6. Regulētais komersants atgūstamo vienreizējo izmaksu īpatsvaru procentos aprēķina šādi: saskaita atgūstamās vienreizējās izmaksas (iekārtu izmaksas, iekārtu uzstādīšanas izmaksas, ar pakalpojuma ierīkošanu saistītās izmaksas), kuras izdala ar kopējām vienreizējām izmaksām. Atgūstamo vienreizējo izmaksu īpatsvars ir 100%, ja regulētā komersanta galalietotājs tās ir apmaksājis pilnā apjomā. Ja regulētais komersants piedāvā galalietotājam iekārtas un to uzstādīšanu bez maksas, kā arī nepiemēro pakalpojuma ierīkošanas maksu, atgūstamo vienreizējo izdevumu īpatsvars ir 0%.
  7. Vidējo elektronisko sakaru pakalpojuma līguma ilgumu regulētais komersants rēķina šādi: saskaita iepriekšējo pilno 12 kalendāro mēnešu laikā pārtraukto un arī spēkā esošo elektronisko sakaru pakalpojumu līgumu ilgumus mēnešos un izdala ar šo līgumu kopējo skaitu.
  8. Regulētais komersants vislielākās noslodzes stundas korekciju iegūst, vislielākās noslodzes stundas diennaktī noslodzi, kas paliek regulētā komersanta elektronisko sakaru tīklā, dalot ar kopējo vislielākās stundas noslodzi.
  9. Regulētais komersants sagatavo un iesniedz Regulatoram Cenu starpības aprēķināšanai šīs metodikas 4. un 5.punktā noteikto informāciju šādos termiņos:
    - 9.1. trīs mēnešu laikā pēc dienas, kad regulētajam komersantam ir stājusies spēkā Regulatora noteiktā tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība par pietiekamas vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības pakalpojumu cenu starpības nodrošināšanu;
    - 9.2. 30 dienu laikā pēc regulētā komersanta piekļuves pamatpiedāvājuma vai tā grozījumu publiskošanas, ja grozījumi paredz regulēto vairumtirdzniecības pakalpojumu tarifu izmaiņas vai pakalpojuma funkcionalitātes izmaiņas;
    - 9.3. pēc Regulatora pieprasījuma.
  10. Regulētais komersants rakstveidā informē Regulatoru par šādām izmaiņām saistībā ar vadošiem pakalpojumiem 30 dienu laikā no šo izmaiņu brīža:
    - 10.1. vadošā pakalpojuma tarifs ir mainījies;
    - 10.2. regulētais komersants ir pārtraucis sniegt kādu no tarifu plāniem, kas iepriekš Regulatoram paziņots kā vadošais pakalpojums, un ir jauns vadošais pakalpojums attiecīgajā pakalpojumu grupā.
  11. Regulators aprēķina katra vadošā pakalpojuma vidējo tarifu šādi: ieņēmumus no vadošā pakalpojuma daļa ar vadošā pakalpojuma kopējo galalietotāju skaitu iepriekšējā kalendārajā gadā.
  12. Ja regulētais komersants iepriekšējā kalendārajā gadā nav sniedzis konkrēto vadošo pakalpojumu vai kopš iepriekšējā kalendārā gada 31.decembra ir mainījis vadošā pakalpojuma tarifu, Regulators pieņem, ka vadošā pakalpojuma vidējais tarifs ir regulētā komersanta vadošajam pakalpojumam noteiktais tarifs Cenu starpības aprēķināšanas brīdī.

III. Cenu starpības pārbaudes darbības pamatprincipi

13. Regulators Cenu starpības aprēķinu piemēro ne tikai attiecībā uz NGA platjoslas pakalpojumiem, bet arī standarta platjoslas pakalpojumiem ar zemāku lejupielādes ātrumu. Regulators var piemērot Cenu starpības aprēķinu regulētā komersanta sniegtajiem pakalpojumiem gan pirms pakalpojuma piedāvāšanas tirgū (*ex-ante*), gan jau esošam piedāvātajam pakalpojumam (*ex-post*).
14. Cenu starpība ir pietiekama, ja starpība starp modelētā komersanta ieņēmumiem no mazumtirdzniecības pakalpojumu sniegšanas un saistītajām izmaksām par regulēto vairumtirdzniecības pakalpojumu izmantošanu sedz modelētā komersanta pakārtotās izmaksas, ieskaitot konkurētspējīgu kapitāla atdevi.
15. Regulators Cenu starpības aprēķinā ietver šādu trīs galveno mainīgo lielumu aprēķināšanu:
  - 15.1. regulēto vairumtirdzniecības pakalpojumu tarifi katram vadošajam pakalpojumam, summējot kopā visu to regulētā komersanta pamatpiedāvājumā minēto vairumtirdzniecības piekļuves elementu tarifus, kuri nepieciešami katra konkrētā vadošā pakalpojuma sniegšanai mazumtirdzniecībā;
  - 15.2. vadošo mazumtirdzniecības pakalpojumu tarifi, kurus modelētais komersants piedāvā, izmantojot regulētos vairumtirdzniecības pakalpojumus;
  - 15.3. pakārtotās izmaksas.
16. Regulators, nosakot atbilstošo regulētā vairumtirdzniecības pakalpojuma tarifu, ņem vērā tikai to regulēto vairumtirdzniecības pakalpojumu elementu tarifus, par kuriem alternatīvais komersants maksā regulētajam komersantam. Ja vairumtirdzniecības pakalpojuma tarifu var aprēķināt, izvēloties piekļuves elementus ar dažādiem tarifiem, tad Regulators aprēķinā izmanto tos pakalpojumus, kurus praksē visvairāk izmanto vai saskaņā ar prognozēm izmantos pieprasītāji NGA vairumtirdzniecības slānī. Regulators regulētā vairumtirdzniecības pakalpojuma tarifā ietver periodiskas un vienreizējas maksas, kā arī maksas par savienojumiem, pakalpojumu nodrošināšanu un atcelšanu u.c. Regulators vienreizējās maksas diskontē un sadala attiecīgajā laika periodā pa mēnešiem.
17. Regulators izveido modelēto komersantu, kas ir balstīts uz regulētā komersanta datiem, mērogojot tos atbilstoši REO metodei. Regulators cenu starpības aprēķinā mērogo modelētā komersanta elektronisko sakaru tīklu, galalietotāju skaitu, saistīto noslodzi, sniegtos mazumtirdzniecības pakalpojumus, sniegto mazumtirdzniecības pakalpojumu tarifus un pakārtoto tīklu. Regulators aprēķinā izmanto regulētā komersanta piekļuves tīkla mezgla galalietotāju skaitu, saistīto noslodzi, izmantotos elektronisko sakaru pakalpojumus un citus regulētā komersanta un alternatīvo komersantu datus.
18. Regulators aprēķina modelētā komersanta mērogu un efektivitātes līmeni, izmantojot REO metodi.
19. Regulators, izmantojot REO metodi, mērogo modelētā komersanta elektronisko sakaru tīklu šādi:
  - 19.1. modelēta komersanta elektronisko sakaru tīklu mērogo tādām galalietotāju skaitam, kas ir relatīvā daļa no regulētā komersanta galalietotāju skaita;
  - 19.2. relatīvo daļu aprēķina šādi: lielākā alternatīvā komersanta konkrētā tirgus daļu daļa ar regulētā komersanta konkrētā tirgus daļu.
20. Regulators, veidojot modelēto komersantu, ņem vērā šādus regulētā komersanta ieņēmumus:
  - 20.1. ieņēmumus no mazumtirdzniecības pakalpojumiem, kurus tas sniedz, izmantojot regulētos vairumtirdzniecības pakalpojumus;
  - 20.2. ieņēmumus, kuri ir saistīti ar elektronisko sakaru tīkla iekārtām galalietotāju telpās, kas ir nepieciešamas vadošo pakalpojumu sniegšanai, un kuri ir iekļauti vadošā

mazumtirdzniecības pakalpojuma tarifā vai par kuriem ir noteikta papildmaksa atsevišķi;

- 20.3. visus papildu ieņēmumus saistībā ar vadošajiem pakalpojumiem.
21. Regulators Cenu starpības aprēķinā neņem vērā ar saturu saistītos pakalpojumus.
22. Regulators ņem vērā attiecīgās ieņēmumu sastāvdaļas, ieskaitot periodiskos un vienreizējos tarifu elementus, piemēram, pieslēguma maksu. Regulators vienreizējos tarifu elementus sadala pa mēnešiem uz periodu, kas atbilst vidējam elektronisko sakaru pakalpojuma līguma ilgumam.
23. Regulators ieņēmumu aprēķināšanai var izmantot dažādus informācijas un datu avotus, piemēram, alternatīvo komersantu sniegtos datus vai tirgus datus.
24. Regulators, aprēķinot modelētā komersanta mēneša ienākumus, ņem vērā regulētā komersanta:
  - 24.1. piemērotās pastāvīgās (vismaz 12 mēneši) atlaides mazumtirdzniecības pakalpojumiem;
  - 24.2. īslaicīgi samazinātos tarifus mazumtirdzniecības pakalpojuma veicināšanai;
  - 24.3. veicināšanas akcijas, kurās nepiemēro maksu par atsevišķiem elementiem, piemēram, pieslēguma maksu;
  - 24.4. galalietotājiem sniegtās bezmaksas dāvanas, piemēram, maršrutētājus, modemus u.c. Regulators tās novērtē saskaņā ar to ražošanas izmaksām vai pirkuma cenu.
25. Regulators pašu elektronisko sakaru tīkla izmaksas aprēķina, pamatojoties uz modelētā komersanta elektronisko sakaru tīklu, izmantojot REO metodi un tā rīcībā esošos alternatīvā komersanta un regulētā komersanta datus un informāciju par regulēto vairumtirdzniecības pakalpojumu tarifiem.
26. Regulators modelētā komersanta pašu elektronisko sakaru tīkla izmaksās ietver šādas izmaksas:
  - 26.1. CPE izmaksas;
  - 26.2. izmaksas iekārtām kopīgas izvietojanas vietā (piemēram, IP komutatorus, pieslēgvietas), ja tās ir nepieciešamas pakalpojuma nodrošināšanai;
  - 26.3. iekārtu uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksas;
  - 26.4. starptautiskās datu pārraides kapacitātes izmaksas un izmaksas atvilkēm, ja tās netiek nodrošinātas, izmantojot Regulētā komersanta nodrošinātos atvilces pakalpojumus;
  - 26.5. elektronisko sakaru tīkla vispārējās ekspluatācijas izmaksas;
  - 26.6. pašu elektronisko sakaru tīkla infrastruktūras kapitāla izmaksas.
27. Regulators modelētā komersanta elektronisko sakaru tīkla elementus mērogo tā, lai tie atspoguļotu modelētā komersanta tirgus daļu. Regulators pieņem, ka eksistē efektīva IP elektronisko sakaru tīkla struktūra. Regulators elektronisko sakaru tīkla iekārtām aprēķina nolietojumu atbilstoši attiecīgajam ekonomisko aktīvu kalpošanas laikam. Regulators modelējot pieņem, ka modelētais komersants balss sakaru pakalpojumu sniedz, izmantojot balss IP tehnoloģiju.
28. Regulators modelētā komersanta noslodzes pabeigšanas izmaksas citos elektronisko sakaru tīklos vai starpsavienojuma un tranzīta izmaksas balsta uz alternatīvā komersanta veiktajiem maksājumiem citiem elektronisko sakaru komersantiem.
29. Regulators modelētā komersanta ieņēmumos ieskaita ieņēmumus no ienākošās noslodzes no citiem elektronisko sakaru tīkliem, kurus balsta uz alternatīvā komersanta saņemtajiem maksājumiem no citiem elektronisko sakaru komersantiem.
30. Kopīgās izmaksas ir izmaksas administrācijas un vadības līmenī, kuras nav iespējams attiecināt uz atsevišķiem pakalpojumiem. Regulators kopīgo izmaksu attiecināšanai izmanto EPMU metodi. Regulators procentuālo uzcenojumu aprēķina kā kopējo kopīgo

izmaksu attiecību pret kopējām papildu izmaksām. Regulators, izmantojot EPMU, sadala izmaksas uz visiem attiecīgajiem pakalpojumiem vienādās procentuālās daļās.

31. Ja Regulatoram nav pieejams pietiekams datu un informācijas apjoms, tas neizmanto EPMU metodi, bet nosaka kopīgās izmaksas kā īpatsvaru no saistītajiem mazumtirdzniecības pakalpojumu ieņēmumiem bez pievienotās vērtības nodokļa.

IV. Cenu starpības aprēķina parametri un metodika

32. Regulators Cenu starpības aprēķinu piemēro tām regulētā komersanta piekļuves tīkla arhitektūrām un tehnoloģijām, kurām regulētajam komersantam ir noteiktas saistības konkrētajā tirgū.
33. Regulators, aprēķinot Cenu starpību, izvēlas tikai šos piekļuves veidus:
- 33.1. VULA;
  - 33.2. piekļuve datu plūsmai reģionālajā līmenī OSI 2 slānī;
  - 33.3. piekļuve datu plūsmai reģionālajā līmenī OSI 3 slānī;
  - 33.4. piekļuve datu plūsmai nacionālajā līmenī OSI 2 slānī;
  - 33.5. piekļuve datu plūsmai nacionālajā līmenī OSI 3 slānī.
34. Regulators aprēķina modelētā komersanta pakārtotā tīkla izmaksas, nosakot vajadzīgos resursus un iekārtas, kas nepieciešami, lai modelētais komersants sniegtu galalietotājiem tiem nepieciešamos elektronisko sakaru pakalpojumus ar tiem nepieciešamo noslodzi.
35. Regulators, veicot Cenu starpības aprēķinu, ņem vērā izmaksas, kas rodas alternatīvajam komersantam. Tās var nesakrist ar izmaksām, kas rodas regulētajam komersantam, piemēram, vienreizējas maksas par piekļuves pakalpojuma ierīkošanu.
36. Regulators mazumtirdzniecības pakalpojumu izmaksu aprēķinu atšķirībā no vairumtirdzniecības pakalpojumu izmaksu aprēķina balsta uz vienkāršotiem darbības izdevumiem, kas ir orientēti uz mazumtirdzniecības pakalpojumu izmaksām.
37. Regulators, lai aprēķinātu mazumtirdzniecības pakalpojuma izmaksas, var izmantot datus, kas iegūti no regulētā komersanta. Izmantojot šos datus par izmaksām kā atsauci, iespējams piemērot pamatotas mēroga un efektivitātes korekcijas.
38. Mēneša regulēšanas izmaksas uz vienu galalietotāju Regulators aprēķina, dalot regulēšanas nodevas apmēru kārtējā kalendārajā gadā ar divpadsmit un ar galalietotāju skaitu.
39. Regulators kapitāla atdeves likmi aprēķina pirmsnodokļu, nominālā izteiksmē saskaņā ar formulu:

$$WACC = \frac{E}{(E+D)} \times (RFR + \beta_e \times ERP) \times \frac{1}{(1-t)} + \frac{D}{(E+D)} \times (RFR + DP), \text{ kur}$$

WACC – kapitāla atdeves likme;

$E/(E+D)$ – pašu kapitāla īpatsvars kopējā kapitālā;

RFR – bezriskā likme;

β_e – pašu kapitāla beta koeficients;

ERP – tirgus riska piemaksa;

t – uzņēmumu ienākuma nodokļa likme;

$D/(E+D)$ – aizņemtā kapitāla īpatsvars kopējā kapitālā;

DP – aizņemšanās riska piemaksa.

Regulators, aprēķinot kapitāla atdeves likmi, ievēro Eiropas Elektronisko sakaru regulējošās iestādes publicēto ziņojumu par kapitāla atdeves likmes parametru aprēķiniem.

40. Regulators izmanto vidējo svērto kapitāla atdeves likmi, lai aprēķinātu modelētā komersanta elektronisko sakaru tīkla kapitālizdevumus un lai diskontētu un sadalītu vienreizējos vairumtirdzniecības ieguldījumus un mazumtirdzniecības cenu sastāvdaļas pa gadiem vidējā elektronisko sakaru pakalpojuma līguma ilguma periodā.

41. Regulators nosaka attiecīgo laika periodu, par kuru pieprasa informāciju un veic Cenu starpības aprēķinu.
42. Regulators attiecīgā laika perioda noteikšanai izmanto vidējo elektronisko sakaru pakalpojuma līguma ilgumu mazumtirdzniecības pakalpojumiem. Vidējā elektronisko sakaru pakalpojuma līguma ilguma termiņā komersants no galalietotāja atgūst:
- 42.1. pakārtotās izmaksas, kuras sadalītas pa gadiem ar attiecīgajam aktīvam atbilstošu amortizācijas metodi un atbilstošu aktīvu ekspluatācijas ilgumu;
- 42.2. citas pakārtotās izmaksas, kuras neaprēķina pa gadiem, piemēram, galalietotāja piesaistīšanas izmaksas, un kuras modelētais komersants atgūst no galalietotāja tā elektronisko sakaru pakalpojuma līguma darbības laikā.
43. Regulators identificē un aprēķinā izmanto mazumtirdzniecības pakalpojumiem tikai nepieciešamos regulētos vairumtirdzniecības pakalpojumus, elektronisko sakaru tīkla ieguldījumus un citus nepieciešamos modelētā komersanta ieguldījumus. Regulators nosaka atbilstošās pakārtotās izmaksas, kas rodas, lai sniegtu šo mazumtirdzniecības pakalpojumu.
44. Regulators izmanto stacionārā stāvokļa pieeju, lai iegūtu ikmēneša ieņēmumus un izmaksas. Regulators attiecina ienākošās un izejošās naudas plūsmas (ieņēmumi un izmaksas) laika posmā atbilstoši cēloņsakarībām, diskontē ienākošās un izejošās naudas plūsmas līdz pašreizējam brīdim un sadala attiecīgajā laika periodā, lai aprēķinātu nemainīgas ikmēneša izmaksas un ieņēmumus. Regulators šim aprēķinam izmanto anuitātes formulu un aktīva kalpošanas laiku vai vidējo elektronisko sakaru pakalpojuma līguma ilgumu).
45. Regulators izmanto šādu anuitātes formulu:
- $$P = PMT * \frac{1 - \left(\frac{1}{(1+r)^n}\right)}{r}, \text{ kur}$$
- P – nākotnes naudas plūsmas šodienas vērtība;
PMT – naudas plūsma gadā;
r – procentu likme;
n – periodu skaits.
46. Regulators, izmantojot stacionārā stāvokļa pieeju, var ņemt vērā arī tirgus attīstību, Regulatoram pielāgojot galalietotāju skaitu, tarifu izmaiņas un citus tirgus datus.
47. Regulators Cenu starpības aprēķinā ņem vērā tikai tos modelētā komersanta ienākumus un izmaksas tikai no tām pakalpojumu sastāvdaļām, kuras tas piedāvā, izmantojot regulētus vairumtirdzniecības pakalpojumus.
48. Modelētā komersanta sniegtie pakalpojumi, kurus Regulators neņem vērā, var būt gan daļa no sasaistītiem pakalpojumiem (turpmāk – pakotnes pakalpojumi), gan pievienoti sasaistītajiem pakalpojumiem kā papildizvēle (turpmāk – papildizvēle).
49. Pakotnes pakalpojuma gadījumā, lai aprēķinātu ieņēmumus, kas ir izmantojami Cenu starpības aprēķinā, Regulators rīkojas šādi:
- 49.1. ja vērā neņemamais pakalpojums ietilpst modelētā komersanta standarta piedāvājumā, lai noteiktu summu (tarifu), kuru ir nepieciešams atņemt no mazumtirdzniecības sasaistīto pakalpojumu tarifa, Regulators veic šādas darbības:
- 49.1.1. ja regulētais komersants sniedz līdzīgu mazumtirdzniecības pakalpojumu par atsevišķu tarifu, no pakotnes pakalpojumu tarifa atņem vērā neņemamā pakalpojuma atsevišķo tarifu, iegūto summu reizinot ar pakotnes pakalpojumu galalietotāju (pieslēgumu) skaitu;
- 49.1.2. ja regulētais komersants līdzīgu pakalpojumu nesniedz, bet citi alternatīvie komersanti sniedz līdzīgu pakalpojumu par atsevišķu tarifu, Regulators izmanto lielākā pēc ieņēmumiem alternatīvā komersanta noteikto tarifu;

- 49.1.3. ja citi alternatīvie komersanti nepiedāvā atsevišķi vērā neņemamo pakalpojumu Latvijas Republikā, Regulators izmanto salīdzinošo novērtēšanu, kas ir balstīta uz ārvalsts praksi vai citiem tirgus datiem;
- 49.2. ja pakotnes pakalpojumu modelētais komersants piedāvā ar atlaidi, salīdzinot ar katra pakalpojuma atsevišķo tarifu summu, Regulators atlaidi sadala proporcionāli starp aplūkotajiem mazumtirdzniecības pakalpojumiem un vērā neņemamajiem pakalpojumiem.
50. Ja vērā neņemamais pakalpojums ir pievienots vadošajam pakalpojumiem papildizvēles veidā un galalietotājam ir tiesības to izvēlēties, Regulators veic šādas darbības:
- 50.1. Regulators ņem vērā tikai mazumtirdzniecības pakalpojuma ieņēmumus no vadošā pakalpojuma, kuru piedāvā, izmantojot vairumtirdzniecības pakalpojumus;
- 50.2. pēc tam Regulators aprēķina atlaides, kuras modelētais komersants ir piešķīris vērā neņemamam pakalpojumam šādi: no atsevišķo pakalpojuma tarifu summas atņem vadošo un papildizvēles pakalpojumu tarifu summu. Pēc tam Regulators no vadošā pakalpojuma tarifa atņem iegūto rezultātu, starpību reizina ar galalietotāju (pieslēgumu) skaitu;
- 50.3. Regulators atlaidi sadala proporcionāli starp aplūkotajiem mazumtirdzniecības pakalpojumiem un vērā neņemamajiem pakalpojumiem.
51. Regulators veic Cenu starpības aprēķinu šādos gadījumos un termiņos:
- 51.1. 12 mēnešu laikā pēc tam, kad regulētajam komersantam spēkā stājusies Regulatora noteiktā tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība par pietiekamu Cenu starpību;
- 51.2. trīs mēnešu laikā pēc regulētā komersanta piekļuves pamatpiedāvājuma publiskošanas vai piekļuves pakalpojumu tarifu izmaiņām;
- 51.3. trīs mēnešu laikā pēc informācijas saņemšanas par vadošā pakalpojuma vai tā tarifa izmaiņām.
52. Regulators triju mēnešu laikā pēc šīs metodikas 5.punktā noteiktās informācijas saņemšanas veic Cenu starpības aprēķinu.
53. Regulators 30 dienu laikā pēc Cenu starpības aprēķina veikšanas publisko informāciju par konstatēto rezultātu savā tīmekļvietnē.

V. Noslēguma jautājumi

54. Atzīt par spēku zaudējušu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2021.gada 27.decembra lēmumu Nr.1/15 "Pietiekamas cenu starpības aprēķināšanas metodika elektronisko sakaru nozarē" (Latvijas Vēstnesis, 2021, 250.nr.).
55. Metodika stājas spēkā 2022.gada 1.oktobrī.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU